

Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Broj: 56-188/15-1
Podgorica 25.03.2015. godine

VLADA CRNE GORE

PODGORICA

Na Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji je Skupštini Crne Gore podnio poslanik Aleksandar Damjanović, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odredbama čl.1 i 2 predlaže se dopuna člana 20 na način što se propisuje da je osnovno materijalno davanje u socijalnoj zaštiti naknada roditelju-njegovatelju lica koji je korisnik lične invalidnine. S tim u vezi, dodaje se novi član 39a kojim se predlaže da jedan od roditelja koji nije u radnom odnosu i koji nije ostvario pravo na penziju, a njeguje i brine o licu koje je korisnik lične invalidnine u smislu ovog Zakona, ima pravo na novčanu naknadu; da visina naknade roditelju-njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine iznosi 193,00 eura mjesečno; da roditelju koji njeguje i brine o dvoje ili više djece sa smetnjama u razvoju od kojih je najmanje jedno lice korisnik lične invalidnine ili tuđe njege i pomoći drugog lica, nezavisno od radnog statusa roditelja, pripada naknada u iznosu za svako lice pojedinačno; a da pravo na naknadu roditelju-njegovatelju, prestaje zapošljenjem ili ostvarivanjem prava na penziju roditelja-njegovatelja ili trajnim smještajem lica-korisnika lične invalidnine u javnu ustanovu.

S tim u vezi, ukazujemo da su Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", br. 27/13 i 1/15) propisane kategorije lica koje se posebno štite, materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite, kao i uslovi za njihovo ostvarivanje.

Naime, članom 4 stav 2 tačka 1 navedenog zakona propisano je da se posebno štiti dijete: bez roditeljskog staranja; čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara; sa smetnjama i teškoćama u razvoju; u sukobu sa zakonom; koje zlorabljiva alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima; kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava; koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život i kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite, a tačkom 2 odraslo i staro lice: sa invaliditetom; koje zlorabljiva alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima;

Rimski trg br. 46, PC Vektra 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 482-148; Fax: (+382) 20 234-227

www.minradiss.gov.me

koje je beskućnik; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Nadalje, Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisana su osnovna materijalna davanja u socijalnoj zaštiti (materijalno obezbjeđenje, lična invalidnina, dodatak za njegu i pomoć, zdravstvena zaštita, troškovi sahrane i jednokratna novčana pomoć), kao i da pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice, pored ostalog, sposoban za rad, pod uslovom da je roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, a da je ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje uslovljeno mjesečnim prihodima (čl.20,21 i 22).

Saglasno odredbama člana 23 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti porodica korisnika lične invalidnine i dodatka za njegu i pomoć koji nemaju prihoda i imovine ili imaju manji prihod i imovinu od osnova utvrđenog zakonom mogu ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje, bez obzira na novčane naknade koje ta lica ostvaruju po osnovu prava na ličnu invalidninu i prava na dodatak za njegu i pomoć.

Kada je u pitanju lična invalidnina, odredbama člana 32 Zakona propisano je da ovo pravo ostvaruje lice sa teškim invaliditetom, kao i iznos lične invalidnine. U skladu sa tim odredbama, lice koje koristi ličnu invalidninu (109.20 eura) istovremeno koristi pravo na dodatak za njegu i pomoć (63.23 eura), pravo na troškove prevoza, a ako je u pitanju dijete, i uvećani dodatak za djecu (25,71 eura - 31,92 eura). Takođe, u opštinama u kojima je organizovan Dnevni boravak sredstva za smještaj za ta lica obezbjeđuju se iz budžeta države u iznosu od 150,00 eura mjesečno. Korisnici lične invalidnine i dodatka za njegu i pomoć i njihovi pratioci imaju pravo na povlastice za dvanaest putovanja u toku kalendarske godine, kao i pravo na subvenciju za električnu energiju.

Međutim, dostavljenim Predlogom zakona čl. 1 i 2, ne uzimajući u obzir činjenicu da roditelj može imati i druge prihode i imovinu, te da se pravo na socijalnu zaštitu ostvaruje po socijalno-zaštitnim kriterijima, odnosno na osnovu socijalne potrebe (invalidnost, nesposobnost za rad i privređivanje, nepostojanje zakonske obaveze izdržavanja, imovinskog cenzusa i drugih posebnih obilježja socijalne ugroženosti), predlaže se da jedan od roditelja koji nije u radnom odnosu i koji nije ostvario pravo na penziju, a njeguje i brine o licu koje je korisnik lične invalidnine, ima pravo na novčanu naknadu.

Takođe, predlaže se da se naknada daje roditelju iz budžeta države za obavezu koju on kao roditelj ima u skladu sa odredbama Porodičnog zakona ("Službeni list RCG", broj 1/07), kojim se propisuje da roditeljsko pravo sačinjavaju prava i dužnosti roditelja da se brinu o ličnosti, pravima i obavezama svoje maloljetne djece; odnosno da ako je punoljetno dijete zbog bolesti, tjelesnih ili duševnih nedostataka nesposobno za rad, nema dovoljno sredstava za izdržavanje ili ih ne može ostvariti iz postojeće imovine, roditelji su dužni da ga izdržavaju dok to stanje traje.

Odredbama čl.3 i 4 Predloga zakona predlaže se dopuna člana 40 na način što se propisuje da je osnovno materijalno davanje iz dječje zaštite i naknada po osnovu rođenja troje ili više djece. S tim u vezi, dodaje se novi član 54a, koji glasi: da zaposlena žena koja rodi troje ili više djece ima pravo, ukoliko to želi, na doživotnu mjesečnu naknadu u visini 70% prosječne neto zarade u Crnoj Gori, ostvarene u godini koja prethodi godini ostvarivanja tog prava; da pravo stiče zaposlena žena koja rodi troje djece i ostvari najmanje 25 godina radnog staža, odnosno zaposlena žena koja rodi četvoro ili više djece i ostvari najmanje 15 godina radnog staža; da pravo ne može koristiti za vrijeme trajanja radnog odnosa i isključuje mogućnost istovremenog korišćenja prava na penziju; da za vrijeme korišćenja naknade korisnici prava pripada pravo na zdravstveno osiguranje.

Imajući u vidu da je Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, kao što je već navedeno, propisan osnov za materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite smatramo da radni staž ne može biti osnov za ostvarivanje prava, jer se pravo na socijalnu zaštitu ostvaruje po socijalno-zaštitnim kriterijima, odnosno na osnovu socijalne potrebe (invalidnost, nesposobnost za rad i privređivanje, nepostojanje zakonske obaveze izdržavanja, imovinskog cenzusa i drugih posebnih obilježja socijalne ugroženosti). Dužina radnog staža podrazumijeva da se radi o ženama koje su bile u radnom odnosu i koje su imale po tom osnovu zaradu i koje će po osnovu dužine radnog staža ostvariti pravo na penziju.

Osim toga, zaštita materinstva i obezbjeđivanje pozitivnih demografskih trendova je oblast koja ima dodirnih tačaka sa skoro svim sistemima u državi (obrazovanja, zdravlja, finansija i dr.) i ne može se odnositi samo na zaposlene žene koje imaju određeni broj godina radnog staža jer bi to bila diskriminacija u odnosu na žene sa manje godina radnog staža ili koje nisu bile u radnom odnosu.

Iz navedenih razloga smatramo da ne bi trebalo prihvatiti Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

S poštovanjem,

MINISTAR

Zorica Kovečević